

MVŠO

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Makroekonomie II – 11. cvičení

Richard Šmilňák

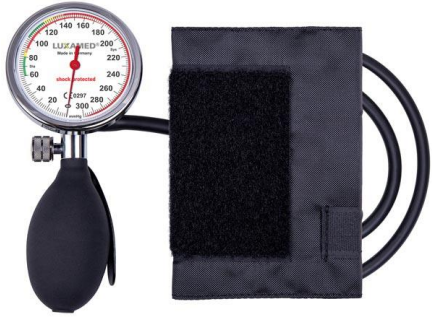
ZS 2023

Olomouc

Rozpis témat

1.	Rovnovážná produkce, úvod	26.9.
2.	IS-LM: úvod	3.10.
3.	IS-LM a hospodářská politika	10.10.
4.	~~Otevření ekonomiky~~ zahraniční. cesta (PL)	17.10.
5.	Měnový kurs; směnné relace se zahraničím	24.10.
6.	AS-AD: úvod	31.10.
7.	AS-AD: pokračování + zápočtový test 1	7.11.
8.	Trh práce: teorie	14.11.
9.	Trh práce: česká praxe	21.11.
10.	Inflace – fenomén	28.11.
11.	Inflace – léčení	5.12.
12.	Ekonomický růst	12.12.

- Index drahoty a levnosti – nebo ne?

Jak na léčbu?

1. Měnová politika:

- Zvyšování úrokových sazeb: Centrální banka může zvyšovat úrokové sazby, což zvyšuje náklady na půjčky a může vést k nižší poptávce.
- Omezování množství peněz v oběhu

Q: dle čeho hodnotíme, jestli se ČNB daří dělat svoji práci? — řešíme příčinu, nebo důsledek?

1. Měnová politika:

- Monetaristické pojetí: inflace je peněžním jevem

$$M \times V = P \times Y$$

Z březnového zasedání rady ČNB

- Rada se rozhoduje mezi stabilitou sazeb a zvýšením. Snížení není na obzoru.
- Zvýšení sazeb nemá dostatečnou podporu, případná změna by působila na finanční a podnikový sektor nečitelně.
- Neukotvenost inflačních očekávání a růst mezd jako proinflační rizika.
- V boji s inflací by pomohlo snížení deficitu státního rozpočtu.
- Transmise měnové politiky je funkční, byť část podnikového sektoru není pod kontrolou (cizoměnové úvěry).
- Kurzový kanál jako doplněk úrokového.
- Dění v americkém bankovním sektoru rizikem volatility kurzu, české banky nejsou ohroženy.

Zdroje: [ČNB](#); @JanBerka8

Jak na léčbu?

2. Fiskální politika:

- Omezování vládních výdajů: Snížení veřejných výdajů může snížit celkovou poptávku a tlak na ceny.
- Zvyšování daní: Zvyšování daní může omezit spotřebu a poptávku.

2. Fiskální politika:

- Fiskální teorie cenové hladiny

- $$\frac{\text{Pasiva státu (dluh a peníze)}}{P} = \text{současná hodnota budoucích primárních přebytků}$$

Investoři dluhopisy v okamžiku jejich splatnosti prodají → vláda nominálně potřebuje více peněz, než kolik jich v dluhopisech vydala. Ekonomické subjekty si peníze vezmou a vláda je následně odpovídajícím způsobem zdaní. Mezitím vláda poskytuje peněžní transfery cílovým skupinám občanů (nebo v některých případech všem v rámci diskreční politiky plošných opatření). Po zdanění si ti, kteří mají přebytek peněz, něco koupí a ti, kteří nemají dostatečnou peněžní částku, něco prodají, aby uhradili daně. V případě, že se kupující stanou většinou, táhnou ceny nahoru v důsledku nákupu zboží a služeb za nové peníze za staré ceny. Vznikají nové ceny, a dokud jsou nové ceny vyšší než staré, je třeba zaplatit více peněz na daních. Cenová hladina roste až do bodu, kdy je původní nominální dluh umořen akumulací primárních přebytků.

Jinými slovy: "Cenová hladina se upravuje tak, aby se reálná hodnota nominálního dluhu rovnala současné hodnotě reálných primárních přebytků."

Zdroj:

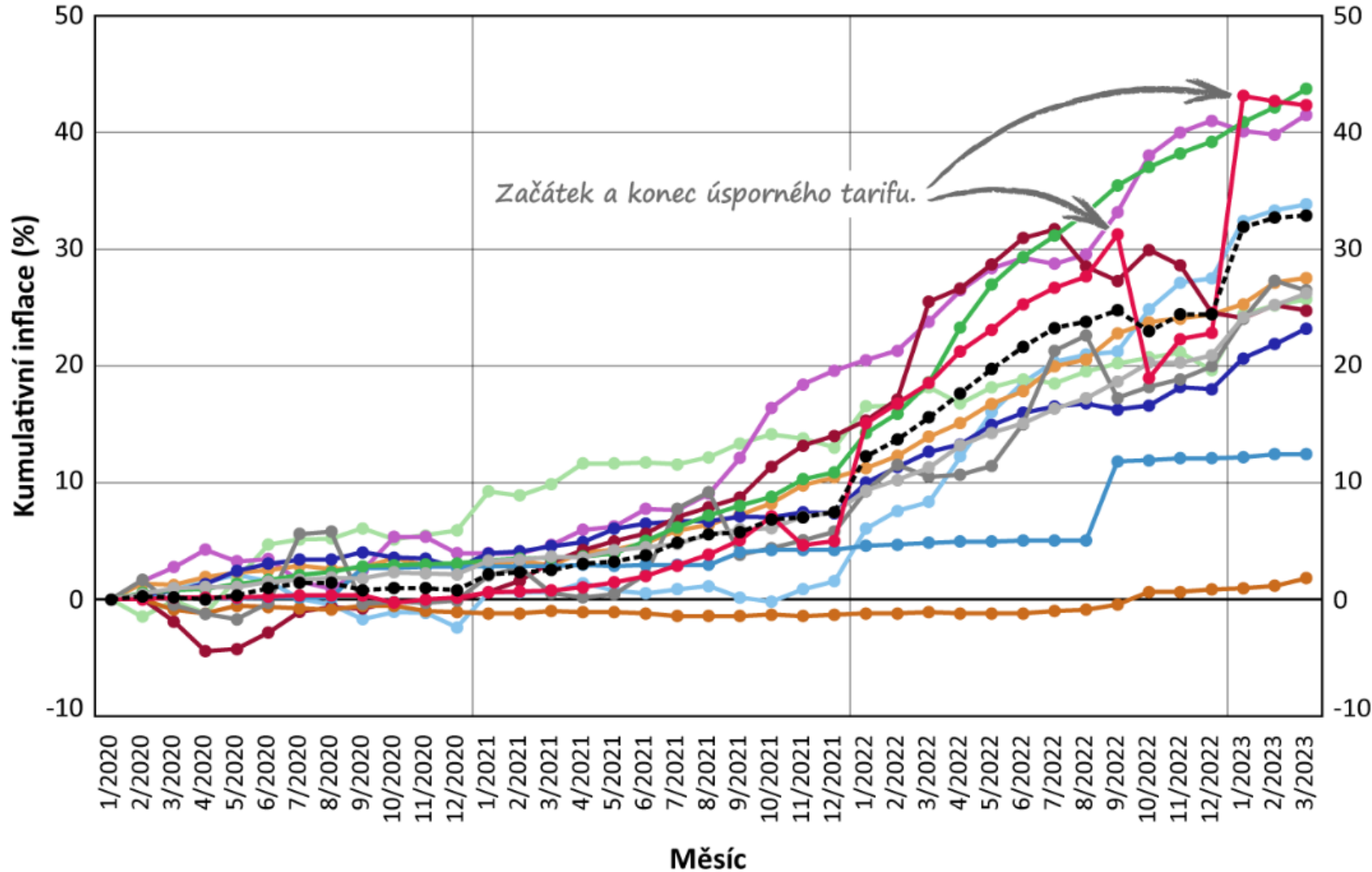
Cochrane J. (2021) The fiscal theory of the price level. In The Fiscal Theory of the Price Level. Princeton University Press.

Graf 1: Vývoj relativních cen různých kategorií zboží a služeb 2020–2023

(kumulativní inflace od ledna 2020 do března 2023)

MVŠO ➔

Zdroj:

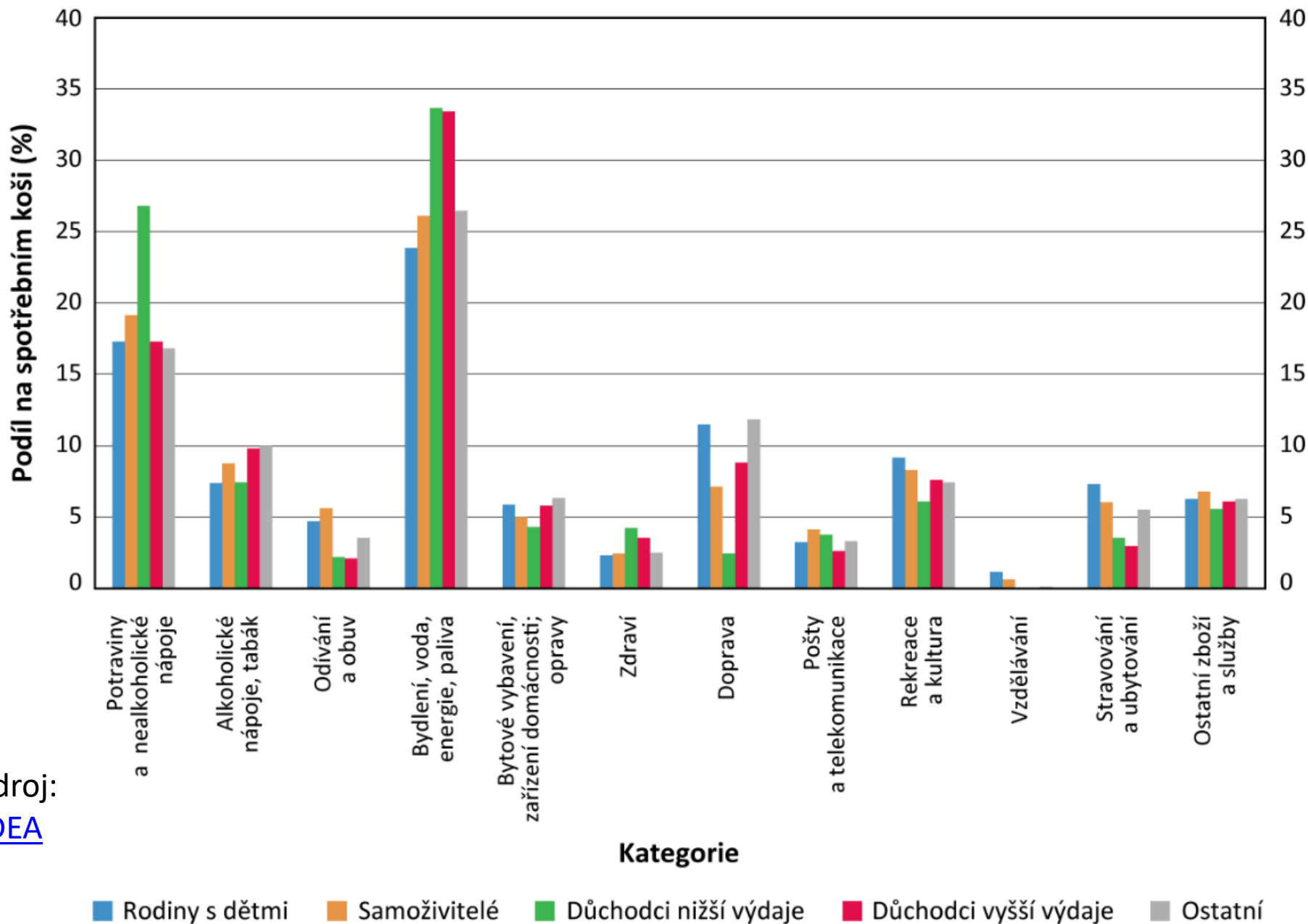
[IDEA](#)

- - Úhrn
- - Potraviny a nealkoholické nápoje
- - Alkoholické nápoje, tabák
- - Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy
- - Pošty a telekomunikace
- - Stravování a ubytování
- - Odivání a obuv
- - Bydlení, voda, energie, paliva
- - Doprava
- - Rekreace a kultura
- - Ostatní zboží a služby
- - Zdaví
- - Vzdelávání

- K předchozímu grafu: jak byste nejlépe postupovali, abyste zastavili růst cen v ČR?

- Za sto bodov: čo sa stane s rozpočtom slovenskej vlády, keď presadí 0 % rast cien plynu v r. 2024 pre domácnosti?

Graf 3: Výdaje za různé kategorie zboží a služeb podle typu domácností
(podíly na spotřebním koši v %)

Zdroj:
[IDEA](#)

- Co pro Vás dělají hospodářskopolitické instituce ČR v rámci tlumení inflačních tlaků?
- Důležitější: co dělaly v roce 2021, kdy jsme z dat věděli, že inflace přichází?
- Konsolidační balíček v kostce => ↓ dotace ↑ DPPO
↑ “nemocenské pojištění”
↑ spotřební daně ↑ daň z nemovitosti ↑ TA automaty
↓ “stavebko” ↑ “dálnička”
Přehled ↑ ← kdo změny zaplatí a z čeho?

perlička: „Platy ústavních činitelů porostou v rámci solidarity s reálně klesajícími platy v ekonomice pomalejším tempem.“ (zdroj: [MF](#))

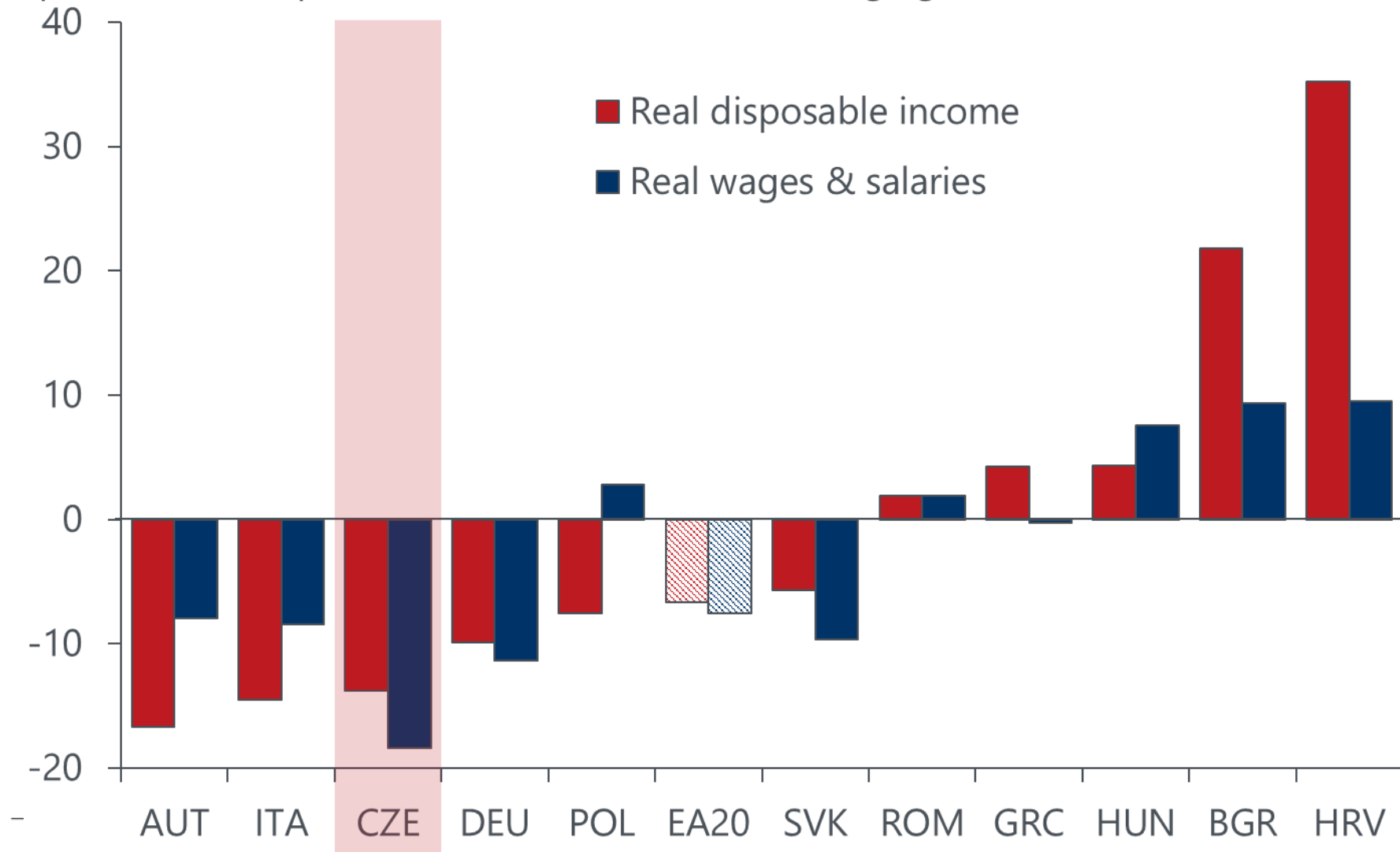
Začátek 2023 →

[dnes](#)

Country	Last	Previous	Reference	Unit
Turkey	55.18	57.68	Feb/23	%
Moldova	27.3	30.24	Jan/23	%
Ukraine	26	26.6	Jan/23	%
Hungary	25.7	24.5	Jan/23	%
Latvia	21.5	20.8	Jan/23	%
Lithuania	20	21.7	Jan/23	%
Estonia	17.6	18.6	Feb/23	%
Czech Republic	17.5	15.8	Jan/23	%
Poland	17.2	16.6	Jan/23	%
Macedonia	17.1	18.7	Jan/23	%
Bulgaria	16.4	16.9	Jan/23	%
Montenegro	16.2	17.2	Jan/23	%
Serbia	15.8	15.1	Jan/23	%
Slovakia	15.2	15.4	Jan/23	%
Romania	15.07	16.37	Jan/23	%
Bosnia and Herzegovina	14.1	14.8	Jan/23	%
Kosovo	12.1	12.1	Jan/23	%
Belarus	12	12.8	Jan/23	%

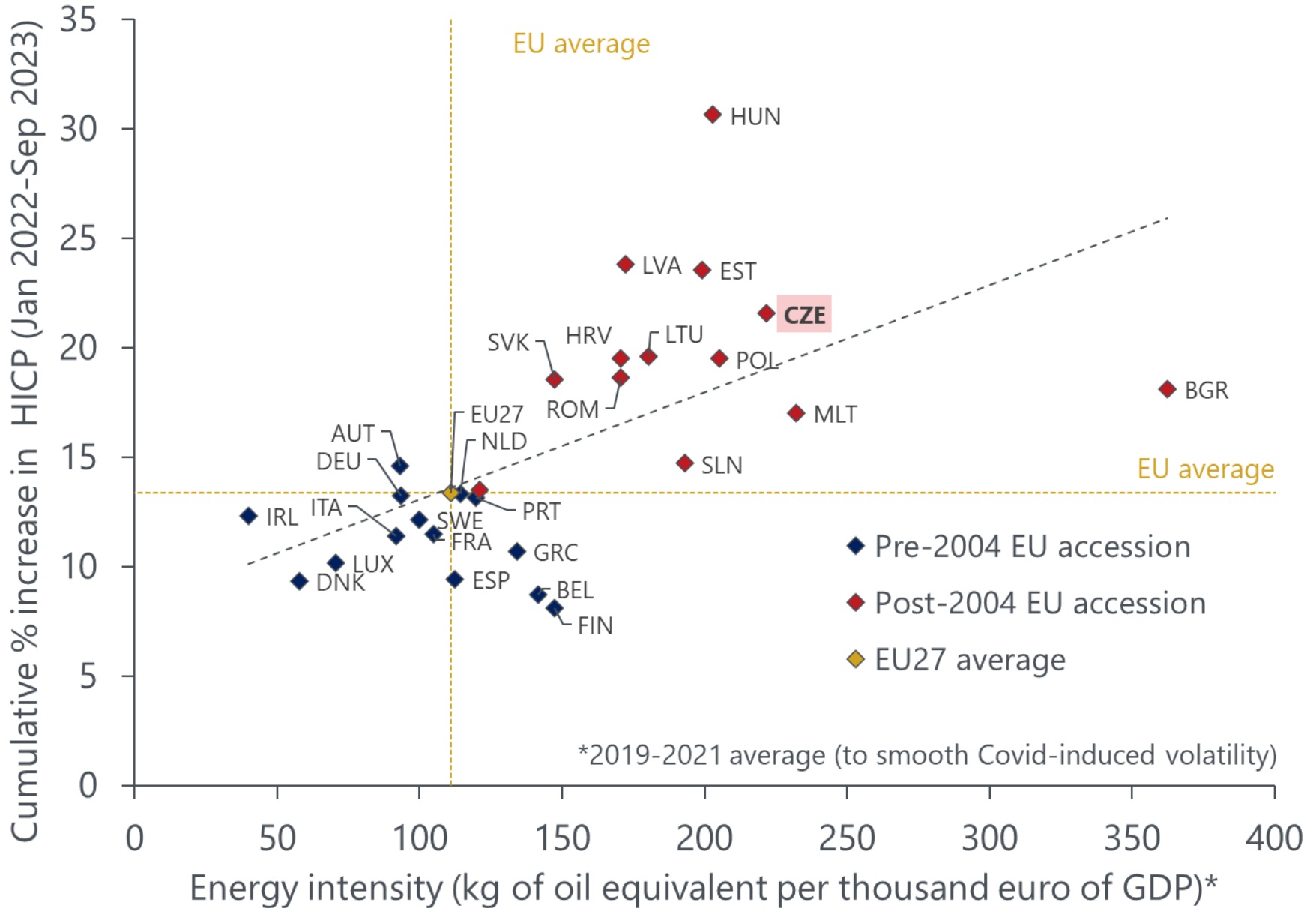
M EU: Real income losses since the pandemic

Cumulative difference vs trend from 2020 Q1 to 2023 Q3, expressed in % of 2019 private consumption volume terms (trend = average growth in 2015-2019)

Source: Oxford Economics/Haver Analytics

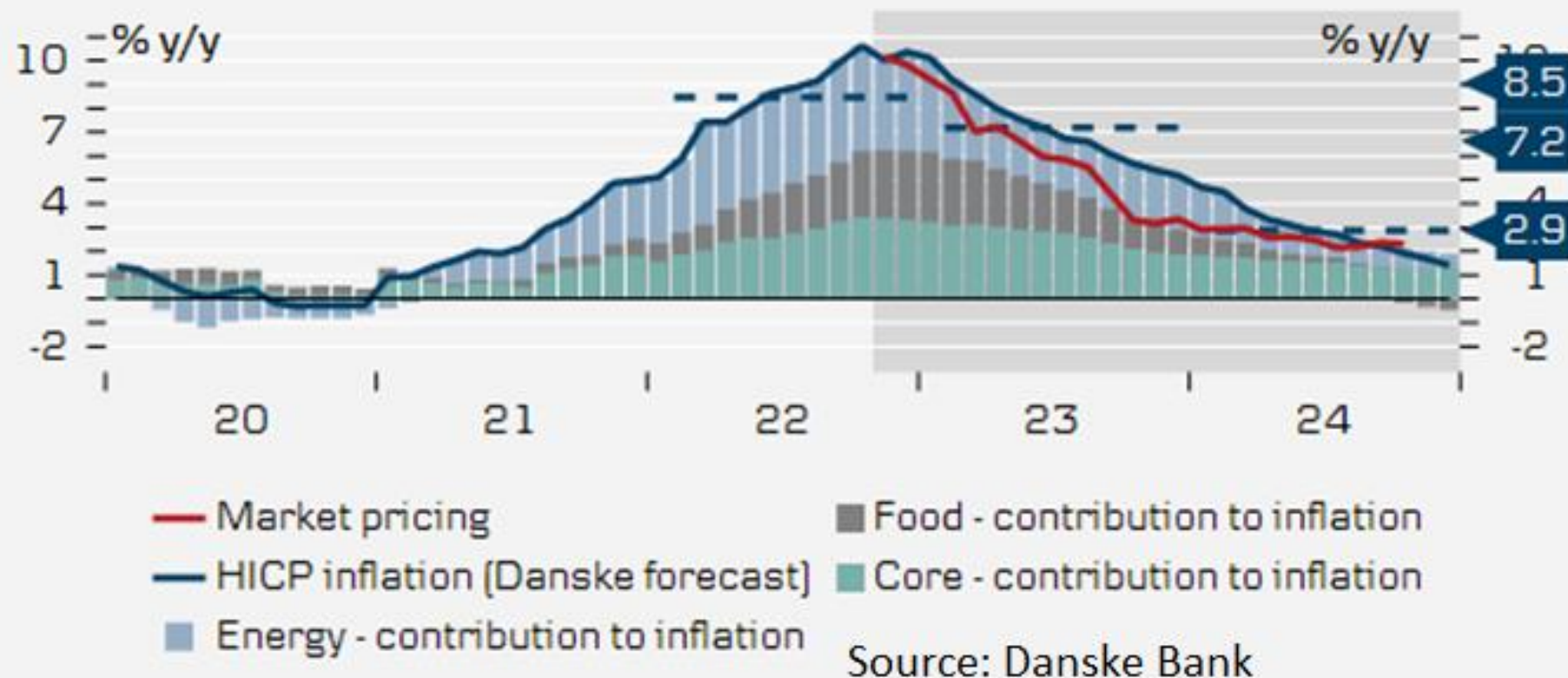
EU: Energy intensity and inflation strength

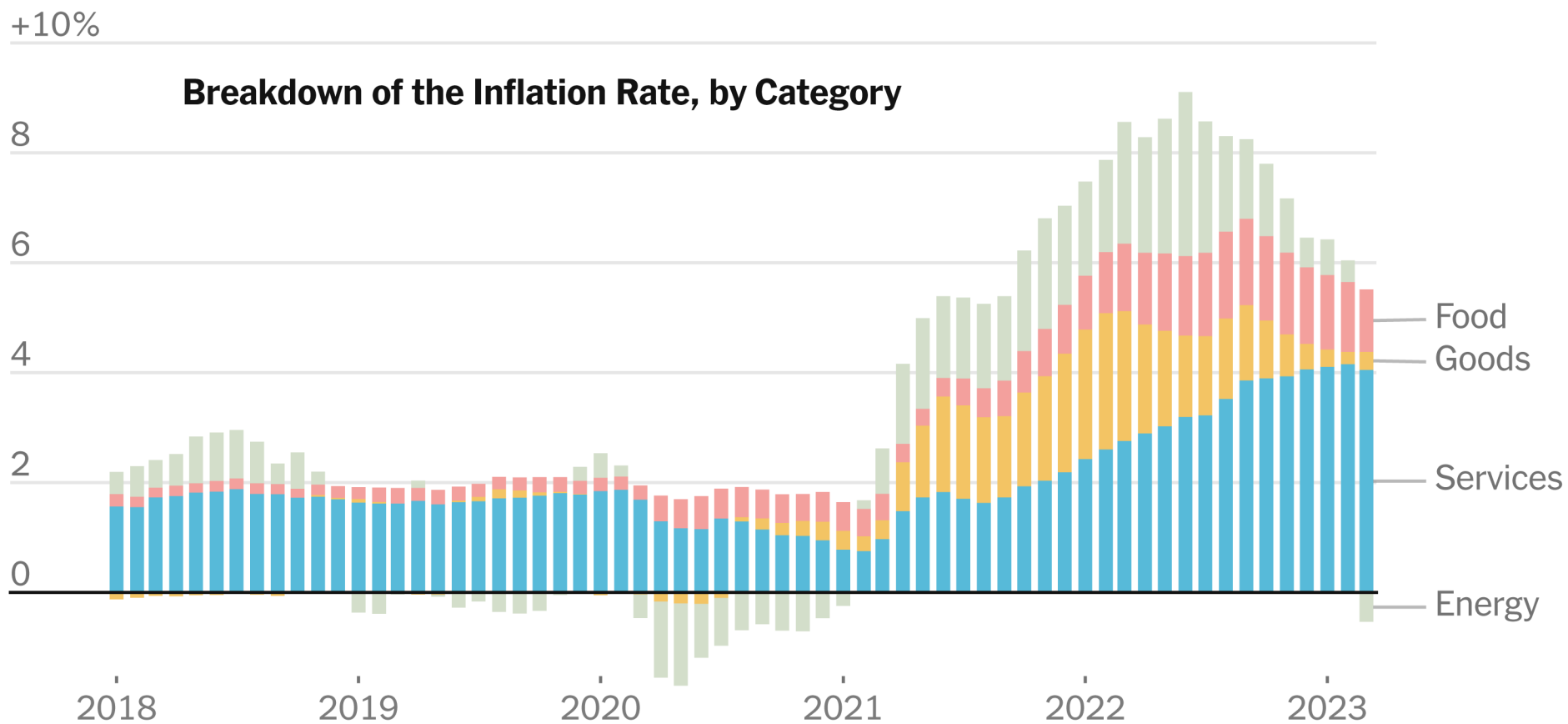
Source: Oxford Economics/Haver Analytics/Eurostat

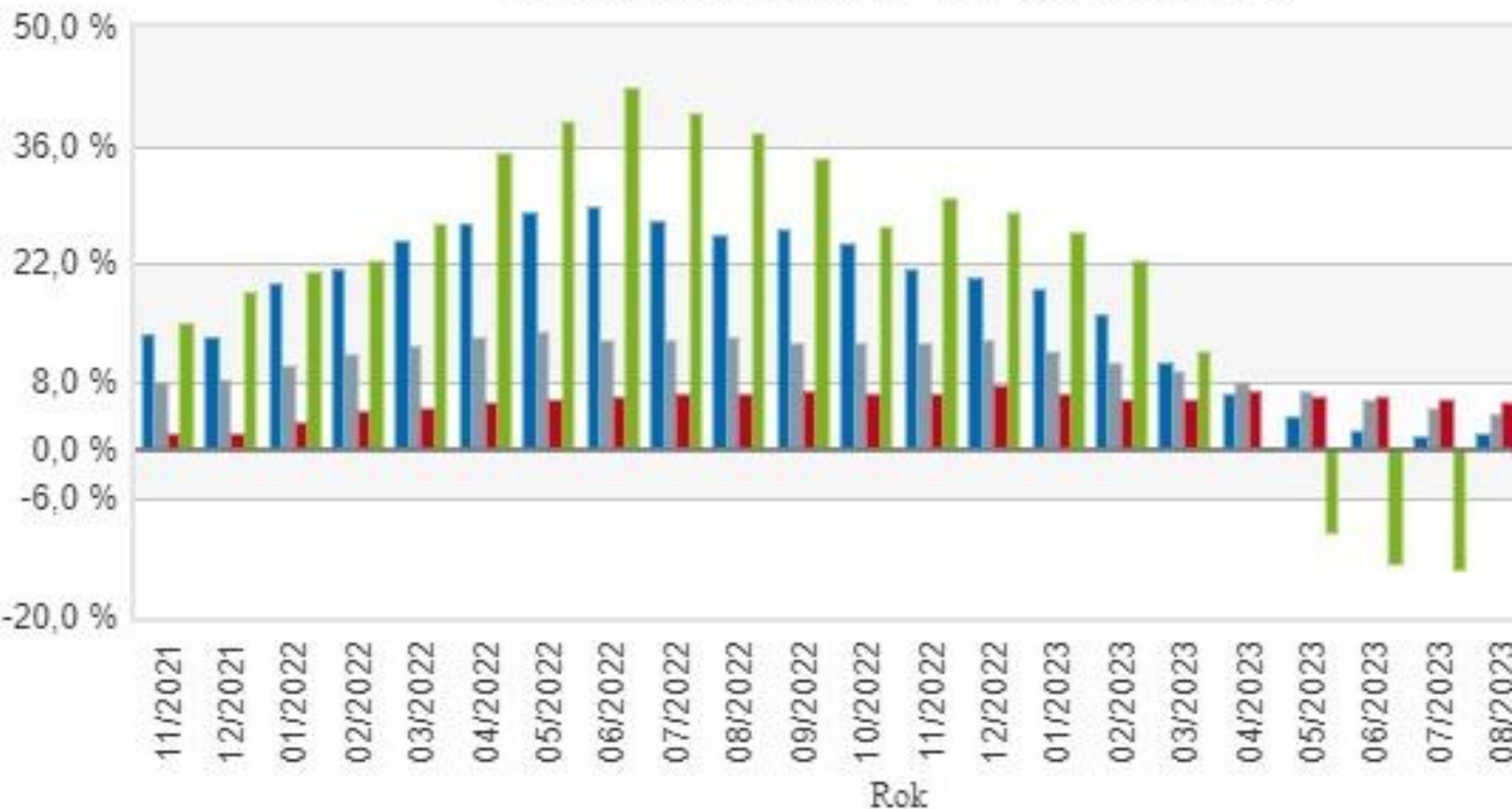
Euro area inflation

— || — USA

Indexy cen výrobců - meziroční změny

Zdroj:

[Czso](#)
+ [elektřina](#)

Index cen průmyslových výrobců

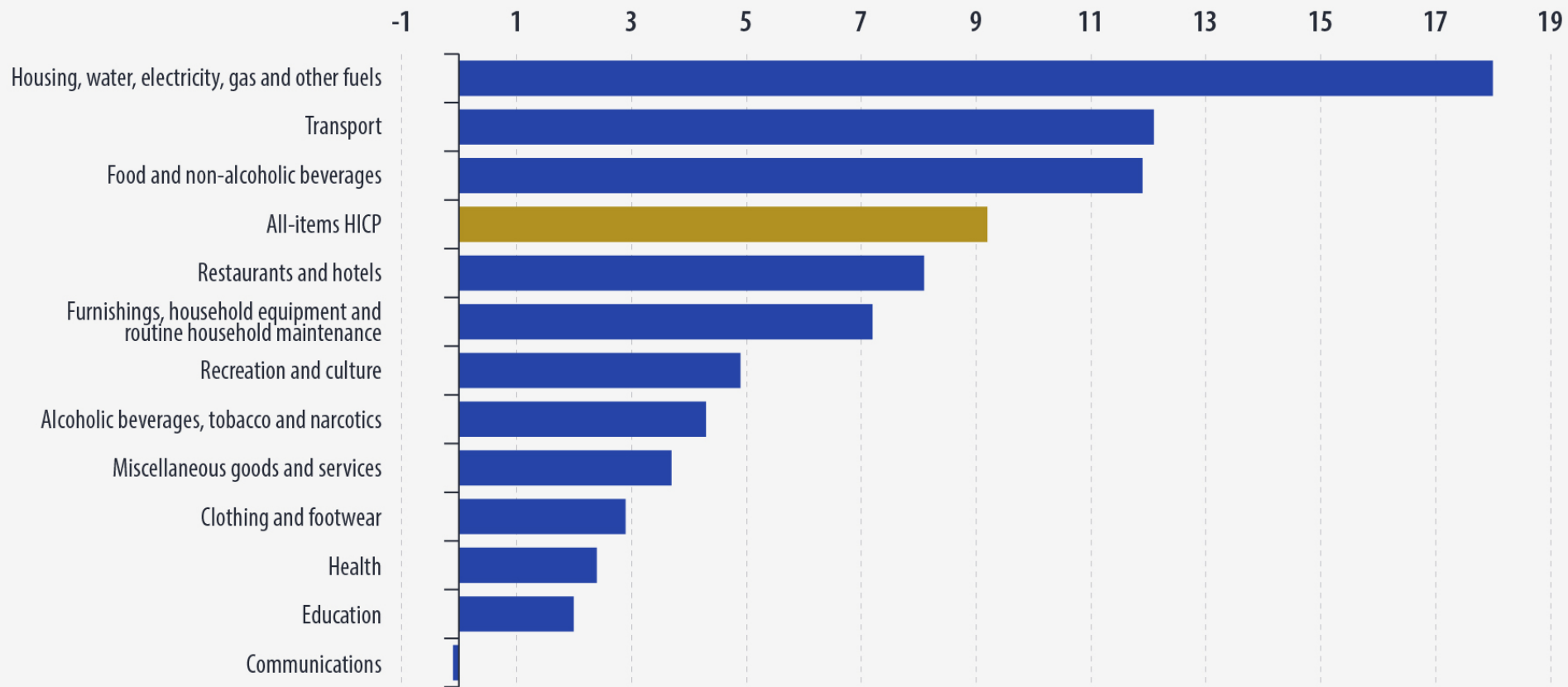
Index cen tržních služeb

Index cen stavebních prací

Index cen zemědělských výrobců

HICP main headings — EU annual average inflation rates, 2022

(%)

Distribuce mezd

